

**ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**1<sup>ο</sup> ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στις 26 Ιανουαρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος, Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος-Εισηγήτρια.

-Για να εξετάσει την από 19/12/2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1835/22-12-2022 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» που εδρεύει στη ..., οδός ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

-Κατά του αναθέτοντος φορέα με την επωνυμία «...» (...), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα με την οποία εγκρίθηκε το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών υποστήριξης στην Διεύθυνση ... (...) του ... (ΔΥΠΜ ...) με αριθμό πρωτ. .../8-12-2022 και με θέμα την αξιολόγηση του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

**1.** Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο, κατ' άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017, παράβολο ποσού 15.000,00 ευρώ, όπως αυτό υπολογίζεται βάσει της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ποσού 7.000.000,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: ...).

**2.** Με τη Διακήρυξη του αναθέτοντα φορέα με αριθμό ΔΥΠΜ ... προκηρύχθηκε ανοικτός διεθνής ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών υποστήριξης στην Διεύθυνση

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

... (...) του ..., εκτιμώμενης αξίας 7.000.000,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Το αντικείμενο της σύμβασης αναλύεται στην παροχή υπηρεσιών .... Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η 27η/5/2022 και, κατόπιν παράτασης, η 3η/6/2022.

**3.** Στον διαγωνισμό συμμετείχαν τρεις (3) οικονομικοί φορείς, ήτοι η προσφεύγουσα, η ... (εφεξής: ...) και ... (εφεξής: ...). Με την προσβαλλόμενη απόφαση του αναθέτοντος φορέα εγκρίθηκε το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού σχετικά με τον έλεγχο και την αξιολόγηση των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς, με το οποίο η Επιτροπή εισηγήθηκε την αποδοχή και των τριών (3) υποβληθεισών προσφορών και τη βαθμολόγησή τους ως εξής: ... με βαθμό 140, ... με βαθμό 122 και ... με βαθμό 106. Η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στους διαγωνιζόμενους μέσω τις ηλεκτρονικής πλατφόρμας διενέργειας του διαγωνισμού στις 9/12/2022.

**4.** Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (υπηρεσίες), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης του αναθέτοντα φορέα, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής, για την άσκηση της οποίας έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις παραδεκτού.

**5.** Η προσφεύγουσα ασκεί την προδικαστική προσφυγή με έννομο συμφέρον προβάλλοντας λόγους απόρριψης της προσφοράς των δύο άλλων διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων. Επισημαίνεται ότι και το αίτημα της προδικαστικής προσφυγής, με το οποίο η προσφεύγουσα ζητά την βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών των συνδιαγωνιζόμενων με βαθμό κάτω του 100 ερμηνεύεται, επίσης, ως αίτημα απόρριψης των προσφορών τους, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2.3.3. της Διακήρυξης, 100 βαθμούς λαμβάνει η τεχνική προσφορά, εφόσον ικανοποιεί ακριβώς το οικείο κριτήριο βαθμολόγησης.

**6.** Ο αναθέτων φορέας κοινοποίησε την προδικαστική προσφυγή στους λοιπούς διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς στις 21/12/2022 και υπέβαλε τις απόψεις του επ' αυτής νόμιμα και εμπρόθεσμα στις 3/1/2023.

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

7. Στις 24/1/2023 απεστάλη με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την ΕΑΔΗΣΥ έγγραφο της ... με τίτλο «Απόψεις» και με αίτημα την απόρριψη της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής. Ερμηνευόμενο ως παρέμβαση το έγγραφο αυτό έχει υποβληθεί απαράδεκτα, ήτοι εκπρόθεσμα, μετά την πάροδο της δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής (21/12/2022) και επιπρόσθετα, χωρίς να αναρτηθεί στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Επομένως, το υποβληθέν έγγραφο, λογιζόμενο ως παρέμβαση, απορρίπτεται λόγω απαραδέκτου. Ομοίως, το προαναφερθέν έγγραφο έχει υποβληθεί απαράδεκτα και ως συμπληρωματικό υπόμνημα, δεδομένου ότι η ..., η οποία δεν άσκησε παρέμβαση παραδεκτά, δεν έχει καταστεί μέρος της εκκρεμούσας ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ διαφοράς, ώστε να δικαιούται, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 περ. γ' ν. 4412/2016, να υποβάλει υπόμνημα.

8. Η Διακήρυξη συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα τον αναθέτοντα φορέα και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, 53/2011, ΣΤΕ 3669/2015, 5022/2012).

9. Με τον **πρώτο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.3.3.Α' της Διακήρυξης, δεν έχει δηλώσει αφενός στο υποβληθέν ΕΕΕΣ και αφετέρου στα έγγραφα της τεχνικής προσφοράς το ακριβές ποσοστό της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει σε υπεργολάβο.

10. Η Διακήρυξη ορίζει στο άρθρο 2.4.3.3.Α' ότι «ο Υποφάκελος *‘Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά’* περιέχει: ... συμπληρωμένο το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.8.1. της παρούσας Διακήρυξης και με το Παράρτημα 9... Σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) επισημαίνονται τα ακόλουθα: ... στην περίπτωση που ο προσφέρων προτίθεται να αναθέσει τμήμα της σύμβασης σε υπεργολάβο, οφείλει να το δηλώσει στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ και, εφόσον το τμήμα αυτό υπερβαίνει σε ποσοστό το τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας της σύμβασης που θα ανατεθεί, τότε ΕΕΕΣ υποβάλλεται και από τον υπεργολάβο». Περαιτέρω, στο Παράρτημα 9 της Διακήρυξης προσαρτάται το υποχρεωτικής, σύμφωνα με τον προπαρατεθέντα όρο της Διακήρυξης, υπόδειγμα ΕΕΕΣ, στο οποίο περιλαμβάνεται το ερώτημα της Ενότητας Δ' του Μέρους II «Πληροφορίες σχετικά με υπεργολάβους στην

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

ικανότητα των οποίων δεν στηρίζεται ο οικονομικός φορέας. Δεν βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων. Ο οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας; Απάντηση: Ναι / Όχι. Όνομα της οντότητας ... Ταυτότητα της οντότητας ... Τύπος ταυτότητας ... Κωδικοί CPV ...». Περαιτέρω, στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ περιέχεται το ερώτημα της γενικής ένδειξης πλήρωσης όλων των κριτηρίων επιλογής, αλλά δεν έχουν συμπεριληφθεί τα ειδικά ερωτήματα σχετικά με τα επιμέρους κριτήρια, και ιδίως το Ερώτημα Γ', στο οποίο οι οικονομικοί φορείς είναι κατά κανόνα υποχρεωμένοι να απαντήσουν, μεταξύ άλλων, και εάν «ο οικονομικός φορέας προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας το ακόλουθο μέρος (δηλαδή ποσοστό) της σύμβασης».

**11.** Εξάλλου, στο άρθρο 2.4.3.2. – Τεχνική προσφορά της Διακήρυξης καθορίζεται το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς και προβλέπεται συγκεκριμένα ότι «οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν».

**12.** Από τον συνδυασμό της προπαρατεθείσας διάταξης του άρθρου 2.4.3.3.Α' της Διακήρυξης και των ερωτημάτων του υποχρεωτικής χρήσης υποδείγματος ΕΕΕΣ, το οποίο προσαρτήθηκε στη Διακήρυξη, προκύπτει μεν απαίτηση να δηλωθεί η πρόθεση του οικονομικού φορέα να αναθέσει «οποιοδήποτε τμήμα» της υπό ανάθεση σύμβασης σε υπεργολάβου, χωρίς, όμως, να απαιτείται ρητά η αναφορά του συγκεκριμένου τμήματος/ποσοστού. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι τέτοιο ερώτημα δεν συμπεριλαμβάνεται στο συγκεκριμένο υπόδειγμα ΕΕΕΣ και, μάλιστα, το σχετικό πεδίο του προτύπου ΕΕΕΣ (Μέρος IV, Ενότητα Γ') δεν έχει συμπεριληφθεί από τον αναθέτοντα φορέα στο υπόδειγμα της προκείμενης Διακήρυξης. Ωστόσο, η Διακήρυξη απαιτεί ρητά, σύμφωνα με την παρατεθείσα στην προηγούμενη σκέψη διάταξη, τον προσδιορισμό με την τεχνική προσφορά του τμήματος που προτίθεται ο διαγωνιζόμενος να αναθέσει υπεργολαβικά.

**13.** Στην προκείμενη περίπτωση, η ... υπέβαλε με τον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς συμπληρωμένο ΕΕΕΣ με ημερομηνία 2/6/2022, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος 9 της Διακήρυξης. Στη σχετική με την υπεργολαβία προπαρατεθείσα ερώτηση της

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

Ενότητας Δ' του Μέρους II εάν «*προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας*» η ... απάντησε θετικά και δήλωσε ως υπεργολάβο τον οικονομικό φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής: ...). Με το περιεχόμενο αυτό και ενόψει όσων έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, το ΕΕΕΣ της ... είναι σύμφωνο με τους όρους της Διακήρυξης, διότι δεν απαιτείτο η αναφορά σε αυτό συγκεκριμένου τμήματος της σύμβασης που πρόκειται να ανατεθεί υπεργολαβικά. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως προς το σκέλος του αυτό.

**14.** Ωστόσο, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 2.4.3.2 της Διακήρυξης, η ... όφειλε να προσδιορίσει το προς υπεργολαβική ανάθεση τμήμα της σύμβασης στην τεχνική της προσφορά (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 205/2021, σκ. 9, *in fine*). Στην προκείμενη, όμως, περίπτωση, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η ... ανέφερε στην τεχνική προσφορά της (βλ. την ενσωματωμένη υπεύθυνη δήλωση με ημερομηνία 2/6/2022 στο αρχείο «*texniki\_prosfora*», σελ. 62) μόνο το εξής: «*το ποσοστό δε των υπηρεσιών που θα λάβει η Εταιρία μας '...' είναι μικρότερο του τριάντα τοις εκατό (30%) της αξίας της σύμβασης που θα ανατεθεί*». Η δήλωση, όμως, αυτή δεν πληροί την απαίτηση του προπαρατεθέντος όρου του άρθρου 2.4.3.2 της Διακήρυξης που απαιτεί, όχι απλώς τη δήλωση ότι το τμήμα αυτό δεν θα υπερβεί το 30% του συνολικού συμβατικού αντικειμένου, αλλά την αναφορά στην τεχνική προσφορά του τμήματος που πρόκειται να ανατεθεί υπεργολαβικά. Επομένως, η προσφορά της ... είναι απορριπτέα κατά τούτο. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως προς το σκέλος αυτό.

**15.** Με τον **δεύτερο λόγο** της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι δεν φέρουν την προβλεπόμενη ηλεκτρονική υπογραφή τα έγγραφα της υπεργολάβου ..., και συγκεκριμένα τα βιογραφικά σημειώματα των στελεχών ... και ... και η υπεύθυνη δήλωση της υπεργολάβου με ημερομηνία 1/6/2022 σχετικά με τη γνώση των στοιχείων και των όρων της διακήρυξης και την αποδοχή της συνεργασίας με τη διαγωνιζόμενη.

**16.** Το άρθρο 2.4.2.3 – Τρόπος υποβολής προσφορών της Διακήρυξης προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «*2.4.2.3.3. Η προσφορά θα πρέπει να*

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

υπογράφεται ψηφιακά, στην πρώτη ή τελευταία σελίδα κάθε υποβαλλομένου εγγράφου (δηλώσεις, περιγραφή προσφερόμενου αντικειμένου, σχέδια κ.λπ.), από πρόσωπο ή πρόσωπα τα οποία είναι προς τούτο εξουσιοδοτημένα από τον οικονομικό φορέα». Περαιτέρω, το άρθρο 2.4.3.3.Β' της Διακήρυξης απαιτεί να υποβληθούν με τον φάκελο της τεχνικής προσφοράς των διαγωνιζόμενων «Βιογραφικά Σημειώματα των μελών της Ομάδας Έργου που καθορίζονται στην παράγραφο 4.1. του Παραρτήματος 1, σύμφωνα με το σχετικό Υπόδειγμα του Παραρτήματος 5».

**17.** Στην προκείμενη περίπτωση, ο προβαλλόμενος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος όσον αφορά τα βιογραφικά σημειώματα των ... και .... Και τούτο, διότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, τα επίμαχα βιογραφικά σημειώματα ως αρχεία με τίτλους «cv\_ypergolaboy\_...» και «cv1\_ypergolaboy\_...») έχουν υποβληθεί από την ..., σε συμμόρφωση με τον προπαρατεθέντα όρο της Διακήρυξης, στο πεδίο με τίτλο «... Παράρτημα 5» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού. Το καθένα από τα παραπάνω αρχεία φέρει έγκυρη ηλεκτρονική υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου της υπερβολάβου εταιρείας, απορριπτομένου του αντίθετου ισχυρισμού της προσφεύγουσας. Η δε προσφεύγουσα δεν προβάλλει ειδικότερους ισχυρισμούς σχετικά με τυχόν τεχνικά ελαττώματα της ηλεκτρονικής υπογραφής ή συγκεκριμένης παράβασης των οικείων όρων της Διακήρυξης. Επομένως, ο προκείμενος λόγος είναι απορριπτέος ως προς το σκέλος του αυτό.

**18.** Περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι δεν φέρει ηλεκτρονική υπογραφή η υπεύθυνη δήλωση της υπερβολάβου ... με ημερομηνία 1/6/2022, με την οποία δηλώνεται ότι η υπερβολάβος έλαβε γνώση του έργου, αποδέχεται τους όρους της Διακήρυξης, και δεσμεύεται να συνεργαστεί με την ... ως υπερβολάβος για την εκτέλεση του έργου είναι, επίσης, απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι από την Διακήρυξη δεν προκύπτει υποχρέωση υποβολής με την τεχνική προσφορά υπεύθυνης δήλωσης του υπερβολάβου με το παραπάνω περιεχόμενο. Επομένως, το στοιχείο αυτό υποβλήθηκε ως εκ περισπού από την ... και, ως εκ τούτου, ακόμη και εάν παρουσίαζε οποιοδήποτε ελάττωμα, αυτό δεν θα θεμελίωνε λόγο αποκλεισμού της από τον προκείμενο

διαγωνισμό. Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

**19.** Με τον **τρίτο λόγο** της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτή, διότι δεν είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της διακήρυξης και του νόμου οι υπογραφές αφενός, στην υπεύθυνη δήλωση της διαγωνιζόμενης που περιέχεται στη σελίδα 62 της τεχνικής προσφοράς και αφορά στην ανάθεση υπεργολαβίας στην «...» και αφετέρου, στην υπεύθυνη δήλωση της διαγωνιζόμενης που περιέχεται στη σελίδα 75 της τεχνικής προσφοράς και αφορά στη δέσμευση εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης.

**20.** Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το άρθρο 2.4.3.3. της Διακήρυξης απαιτεί την υποβολή αφενός, στον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής *«υπεύθυνης δήλωσης πλήρους αποδοχής των όρων του διαγωνισμού και της σύμβασης (Παράρτημα 3) υπογεγραμμένης σύμφωνα με την παρ. 2.4.2.3.3.»* και αφετέρου *«Υπεύθυνης δήλωσης για τη διάθεση των μελών της Ομάδας Έργου. Οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό θα πρέπει να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για τη διάθεση των μελών της Ομάδας Έργου με το ακόλουθο περιεχόμενο: 'Δεσμευόμαστε ότι θα εκτελέσουμε το αντικείμενο της διαδικασίας ανάθεσης διαθέτοντας του απαιτούμενους πόρους (Ομάδα Έργου) για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στην ... (...) του ..., σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στους όρους της παρούσας διακήρυξης και για το συνολικό χρονικό διάστημα της διάρκειας ισχύος της σύμβασης που θα συνομολογηθεί'. Η υπεύθυνη δήλωση συμπληρώνεται σύμφωνα με το σχετικό Υπόδειγμα του Παραρτήματος 5».* Το υπόδειγμα της αναφερόμενης στη διάταξη αυτή υπεύθυνης δήλωσης παρατίθεται στο Παράρτημα 5 – Υπόδειμα Τεχνικής Προσφοράς, Ενότητα 5.3.

**21.** Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η ... υπέβαλε στο πεδίο με τίτλο «... Παράρτημα 3» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού την υπεύθυνη δήλωση αποδοχής των όρων της Διακήρυξης ως αρχείο με τίτλο «yδ-αποδοχης-twn-ορων-παρ.3.». Το αρχείο αυτό φέρει έγκυρη ηλεκτρονική υπογραφή της νόμιμης εκπροσώπου της διαγωνιζόμενης. Επομένως, ανεξαρτήτως του περιεχομένου της τεχνικής προσφοράς, η ... έχει υποβάλλει

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

αυτοτελώς και προσηκόντως υπογεγραμμένη την επίμαχη υπεύθυνη δήλωση, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας.

**22.** Περαιτέρω, η προσφεύγουσα υπέβαλε στο πεδίο «... Παράρτημα 5» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αρχείο «teχνικη-prosfora», στη σελίδα 62 του οποίου περιέχεται υπεύθυνη δήλωση περί ανάθεσης υπεργολαβίας και στη σελίδα 75 του οποίου περιέχεται εκ νέου η υπεύθυνη δήλωση περί αποδοχής των όρων της σύμβασης. Το αρχείο της τεχνικής προσφοράς φέρει έγκυρη ηλεκτρονική υπογραφή της νόμιμης εκπροσώπου της διαγωνιζόμενης. Η υπογραφή αυτή καταλαμβάνει όλα τα στοιχεία που περιέχονται στο ενιαίο αυτό αρχείο, μεταξύ των οποίων και οι επίμαχες υπεύθυνες δηλώσεις. Επομένως, και ανεξαρτήτως του εάν η υποβολή των δηλώσεων αυτών με την τεχνική προσφορά απαιτείτο από τη Διακήρυξη ή όχι, η ... υπέβαλε το επίμαχο αρχείο προσηκόντως υπογεγραμμένο, απορριπτομένου του τρίτου λόγου της προδικαστικής προσφυγής στο σύνολό του.

**23.** Με τον **τέταρτο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.2.3.4 της Διακήρυξης, τα υποβληθέντα ιδιωτικά έγγραφα δεν έχουν υποβληθεί νόμιμα επικυρωμένα ή συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση σχετικά με την ακρίβειά τους. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν έχουν υποβληθεί με τον προσήκοντα τρόπο οι βεβαιώσεις των ιδιωτών αντισυμβαλλόμενων της ... σχετικά με την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων, καθώς επίσης και τα πιστοποιητικά ISO.

**24.** Η Διακήρυξη ορίζει στο άρθρο 2.4.2.3. – Τρόπος υποβολής προσφορών της Διακήρυξης τα εξής «2.4.2.3.3. *Η προσφορά θα πρέπει να υπογράφεται ψηφιακά, στην πρώτη ή τελευταία σελίδα κάθε υποβαλλομένου εγγράφου (δηλώσεις, περιγραφή προσφερόμενου αντικειμένου, σχέδια κ.λπ.), από πρόσωπο ή πρόσωπα τα οποία είναι προς τούτο εξουσιοδοτημένα από τον οικονομικό φορέα. ... Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.3.3. και 2.4.4 της παρούσας Διακήρυξης, υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο (όπως ενδεικτικά το ΕΕΕΣ ή οι Υπεύθυνες δηλώσεις των παραγράφων 2.2.8.2 και 2.4.3.3., καθώς και*

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

οποιαδήποτε άλλα πιστοποιητικά και έγγραφα συντάσσουν οι οικονομικοί φορείς προς τεκμηρίωση πχ της τεχνικής, επαγγελματικής ή οικονομικής τους επάρκειας), φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. ... 2.4.2.3.4. Στην περιπτώσεις που με την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα αυτά γίνονται αποδεκτά είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 4250/2014 (Α'94) είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης. 2.4.2.3.5. Η υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών γίνεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά με εξαίρεση την Εγγύηση Συμμετοχής ...». Συναφώς, το άρθρο 1 παρ. 2 περ. β' ν. 4250/2014, στον οποίο παραπέμπει ρητά η Διακήρυξη, ορίζει ότι «υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα ιδιωτικών εγγράφων τα οποία έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, καθώς και ευκρινή φωτοαντίγραφα από τα πρωτότυπα όσων ιδιωτικών εγγράφων φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' ...».

**25.** Στην προκείμενη περίπτωση, η ... έχει υποβάλει ενσωματωμένες στο αρχείο της τεχνικής προσφοράς της τις βεβαιώσεις εκτέλεσης συμβάσεων των ιδιωτικών φορέων ..., ..., ..., ..., ... και ..., οι οποίες δεν φέρουν νόμιμη επικύρωση. Επιπρόσθετα, η ... έχει υποβάλει, επίσης ενσωματωμένα στην τεχνική προσφορά, τα πιστοποιητικά ISO, χωρίς νόμιμη επικύρωση. Εξάλλου, στην προσφορά της ... δεν περιέχεται υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβεια των αντιγράφων των προαναφερθέντων ιδιωτικών εγγράφων.

**26.** Με τα παραπάνω δεδομένα, βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι τα επίμαχα ιδιωτικά έγγραφα δεν υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης, η οποία επιβάλλει την υποβολή των ιδιωτικών εγγράφων διαζευκτικά, είτε ως νόμιμα επικυρωμένα αντίγραφα, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4250/2014, είτε ως απλά αντίγραφα συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζόμενου για την ακρίβειά τους. Απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός του αναθέτοντα φορέα ότι η υποχρέωση υποβολής νόμιμα επικυρωμένων αντιγράφων ιδιωτικών εγγράφων ή υπεύθυνης δήλωσης σχετικά με την ακρίβειά τους δεν αφορά στα

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

ηλεκτρονικά υποβαλλόμενα έγγραφα, διότι οι προπαρατεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης δεν κάνουν τέτοια διάκριση ούτε προβλέπεται η υποβολή στοιχείων της προσφοράς, πλην της πρωτότυπης εγγυητικής επιστολής, σε έντυπη μορφή. Ομοίως, απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός του αναθέτοντα φορέα ότι η διαπιστωθείσα πλημμέλεια καλύπτεται από την γενική υπεύθυνη δήλωση της ... περί συμμόρφωσης με τους όρους της Διακήρυξης. Επομένως, η πλημμέλεια αυτή, η οποία αφορά στην υποβολή δικαιολογητικών που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού, καθιστά την προσφορά της ... απορριπτέα (πρβλ. ΣτΕ 1000/2022, σκ. 13-15) και, κατά συνέπεια, ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

**27.** Με τον **πέμπτο λόγο** της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.3.3.B. της Διακήρυξης, ο οικονομικός φορέας υπέβαλε κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης των ετών 2018, 2019, 2020, ωστόσο τα σχετικά έγγραφα δεν φέρουν υπογραφή, δεν είναι επικυρωμένα και δεν αποδεικνύεται η με οποιοδήποτε τρόπο η δημοσίευσή τους. Περαιτέρω, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η ... υπέβαλε οικονομικές καταστάσεις μόνο για τις χρήσεις των ετών 2019 και 2020, και όχι για τη χρήση 2018.

**28.** Το άρθρο 2.2.4.2. – Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια της Διακήρυξης ορίζει τα εξής: *«Αναφορικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να έχουν μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον ίσο με ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ήτοι 5.600.000 ευρώ. Ο ανωτέρω ελάχιστος κύκλος εργασιών πρέπει να έχει επιτευχθεί κατά την αμέσως προηγούμενη της διενέργειας του διαγωνισμού κλεισμένη ετήσια διαχειριστική χρήση (2020) ή να ανταποκρίνεται στον μέσο όρο των τριών τελευταίων, πριν τη διενέργεια του διαγωνισμού, ετήσιων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων (2018, 2019, 2020). Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δραστηριοποιείται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών διαχειριστικών χρήσεων, τότε ο μέσος όρος του ετήσιου κύκλου εργασιών για όσες διαχειριστικές χρήσεις δραστηριοποιείται, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με ποσοστό ογδόντα*

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

τοισ εκατό (80%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ήτοι 5.600.000 ευρώ. Τα ανωτέρω στοιχεία θα πρέπει να προκύπτουν από τους ισολογισμούς ή στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν έχει υποχρέωση σύνταξης τέτοιων, από άλλα επίσημα στοιχεία του οικονομικού φορέα που τηρούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία του και ανταποκρίνονται σε όλους τους προβλεπόμενους τύπους. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, οι προσφέροντες θα πρέπει να υποβάλουν στον Φάκελο 'Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφορά' της προσφοράς τους, τα ακόλουθα αποδεικτικά στοιχεία: Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης ή κατά περίπτωση, άλλα επίσημα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος, Δημοσιευμένους ετήσιους Ισολογισμούς (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και Καταστάσεις Αποτελεσμάτων των τριών (3) τελευταίων κλεισμένων οικονομικών χρήσεων, που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς (2018, 2019, 2020), συνοδευόμενες από τις αντίστοιχες Εκθέσεις Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή της Εταιρείας. ...».

**29.** Κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων της Διακήρυξης, για την παραδεκτή συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να έχουν διαζευκτικά ετήσιο κύκλο εργασιών κατά το έτος 2020 ποσού 5.600.000 ευρώ κατ' ελάχιστο ή ισόποσο μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών της τριετίας 2018-2019-2020.

**30.** Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... προσκόμισε (βλ. αρχείο «τεχνική-prosfora», σελ. 174 επ.) την ανακοίνωση του ΓΕΜΗ με αριθμό .../7-10-2021, σύμφωνα με την οποία καταχωρίστηκαν με αριθμό ... οι εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση από 01/01/2020 έως 31/12/2020, οι οποίες εγκρίθηκαν από τη ΓΣ των εταίρων με ημερομηνία 30/09/2021. Στο πιστοποιητικό επισυνάπτονται οι οικονομικές καταστάσεις της ..., οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ανακοίνωσης, όπως ρητά αναφέρεται σε αυτό. Από τις προσαρτημένες στην ανακοίνωση του ΓΕΜΗ οικονομικές καταστάσεις προκύπτει ότι κατά την χρήση 2020 η εταιρεία είχε καθαρό ετήσιο κύκλο εργασιών ποσού 6.401.395,33 ευρώ. Με αυτά τα δεδομένα, η ... απέδειξε προσκομίζοντας δημόσιο έγγραφο, σύμφωνα με τους προπαρατεθέντες όρους της Διακήρυξης, ότι πληροί το κριτήριο οικονομικής

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

και χρηματοοικονομικής επάρκειας διαθέτοντας ετήσιο κύκλο εργασιών χρήσης 2020 μεγαλύτερο του 80% της εκτιμώμενης αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης (6.401.395,33 > 5.800.000,00), απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας.

**31.** Απορριπτέοι είναι και οι ισχυρισμοί σχετικά με την έλλειψη επικύρωσης και δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων, εφόσον, όπως προαναφέρθηκε, έχει προσκομιστεί η προαναφερθείσα ανακοίνωση καταχώρισης του ΓΕΜΗ με προσαρτημένες τις οικονομικές καταστάσεις, η οποία αποτελεί δημόσιο έγγραφο που γίνεται δεκτό ως απλό αντίγραφο. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά παραπάνω, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των ισχυρισμών σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις ετών 2018 και 2019, αφού η ... πληροί το προσόν συμμετοχής με μόνη την επίκληση του κύκλου εργασιών του 2020. Κατά συνέπεια, ο προκείμενος λόγος της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

**32.** Με τον **έκτο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι ο οικονομικός φορέας δεν έχει αποδείξει την πλήρωση του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Ειδικότερα, με τον **πρώτο ισχυρισμό του έκτου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής προβάλλεται ότι για το σύνολο των επικαλούμενων από την ... συμβάσεων με αντισυμβαλλόμενη την ..., οι οποίες αναφέρονται στον πίνακα υπό στοιχείο «9. Πίνακας εμπειρίας τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας» στη σελ. 33 της τεχνικής προσφοράς, προσκομίζεται μία «ενιαία βεβαίωση», στην οποία δεν αναφέρεται το ακριβές αντικείμενο και η συμβατική αξία των συμβάσεων, όπως απαιτείται από τη διακήρυξη, με αποτέλεσμα να μην μπορούν οι συμβάσεις αυτές να ληφθούν υπόψη για την πλήρωση της απαίτησης του άρθρου 2.2.4.3. της Διακήρυξης.

**33.** Το άρθρο 2.2.4.3 – Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα της Διακήρυξης ορίζει τα εξής: *«Αναφορικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να διαθέτουν την κατάλληλα τεκμηριωμένη και αποδεδειγμένη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα στην υλοποίηση υπηρεσιών αντίστοιχου μεγέθους και πολυπλοκότητας. Ειδικότερα, απαιτείται σωρευτικά να έχουν εκτελέσει επιτυχώς ή να εκτελούν κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε (5) ετών τουλάχιστον τρεις (3) συμβάσεις παροχής*

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

υπηρεσιών διοικητική ή/και τεχνικής υποστήριξης σε εταιρείες, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, συνολικής αξίας τουλάχιστον 4.000.000 ευρώ (προ ΦΠΑ). Το ποσοστό ολοκλήρωσης των υπό εκτέλεση συμβάσεων θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με 60%. Για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας οι προσφέροντες θα πρέπει να υποβάλουν στον Φάκελο 'Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά' της προσφοράς τους, τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία στα οποία συμπεριλαμβάνονται: - Βεβαίωση του Φορέα Ανάθεσης, όπου θα αναφέρονται τα ακόλουθα: το αντικείμενο της σύμβασης, η συμβατική αξία, ο χρόνος ολοκλήρωσης της σύμβασης ή στην περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί το ποσοστό της ολοκλήρωσης, το ποσοστό συμμετοχής του οικονομικού φορέα στην εκτέλεση της σύμβασης. – Πίνακα Εμπειρίας, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος 5, όπου θα αναφέρονται τα ακόλουθα: το αντικείμενο της σύμβασης, ο φορέας με τον οποίο έχει συνολοκληρωθεί η σύμβαση, η συμβατική αξία, ο χρόνος ολοκλήρωσης της σύμβασης ή στην περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί το ποσοστό ολοκλήρωσης, το ποσοστό συμμετοχής του οικονομικού φορέα στην εκτέλεση της σύμβασης. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, το κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας θα πρέπει να καλύπτεται από ένα μέλος της ή από όλα τα μέλη της αθροιστικά».

**34.** Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού, η ... επικαλέστηκε μεν για την πλήρωση του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας τέσσερις (4) συμβάσεις με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, αλλά προσκόμισε ως αποδεικτικό μέσο μία (1) βεβαίωση. Και ναι μεν, δεν αποκλείεται από τη Διακήρυξη η σώρευση των βεβαιώσεων των αντισυμβαλλομένων της διαγωνιζόμενης σε ένα έγγραφο υπό την προϋπόθεση ότι το έγγραφο αυτό θα πληροί τις απαιτήσεις του προπαρατεθέντος όρου της Διακήρυξης για την προσήκουσα απόδειξη των στοιχείων της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, και ιδίως τα απαιτούμενα στοιχεία ανά σύμβαση, προκειμένου να είναι δυνατός ο έλεγχος της συνδρομής του κριτηρίου εμπειρίας, ήτοι η εκτέλεση τουλάχιστον τριών διακριτών συμβάσεων εντός της τελευταίας πενταετίας. Στην προκείμενη, όμως, περίπτωση, η προσκομισθείσα βεβαίωση της ... με αριθμό ... και ημερομηνία 20/5/2022 δεν είναι σύμφωνη με τη Διακήρυξη, καθόσον δεν αναφέρει τα στοιχεία του άρθρου 2.2.4.3 ανά εκτελούμενη ή εκτελεσθείσα

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

σύμβαση. Ειδικότερα, στη βεβαίωση αναφέρονται τα εξής: «*Με την παρούσα επιστολή η ..., βεβαιώνει ότι από το 2011 έχει συνεργασία με την εταιρεία ... με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών επιχειρησιακής υποστήριξης από την εταιρεία σε μονάδες της Τράπεζας. Η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών εκ μέρους της εταιρείας συνεχίζεται έως και σήμερα σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους της αντίστοιχης σύμβασης. Ειδικότερα για το χρονικό διάστημα από 1.1.2019 έως 31.12.2021, η αξία των παρεχόμενων από την Εταιρεία υπηρεσιών υπερέβη για έκαστο έτος το ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων ευρώ (>€4.000.000)*».

**35.** Με το περιεχόμενο αυτό η προσκομισθείσα βεβαίωση δεν πληροί τους όρους της Διακήρυξης ως αποδεικτικό μέσο της επικαλούμενης από την ... εμπειρίας, διότι δεν προκύπτουν από αυτή οι εκτελεσθείσες ή εκτελούμενες συμβάσεις με την ... και ο χρόνος εκτέλεσής τους, παρά μόνο η συνολική συμβατική αξία εντός της τριετίας από 1/1/2019 έως 31/12/2021. Κατά συνέπεια, ο έκτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως προς το σκέλος αυτό.

**36.** Με τον **δεύτερο ισχυρισμό του έκτου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι δεν προσκομίζονται βεβαιώσεις για την απόδειξη της επικαλούμενης εμπειρίας από την εκτέλεση των συμβάσεων: α) ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ... της ..., ποσού 216.966,44, διάρκειας από 5/7/2021 έως 4/7/2022, β) ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ... ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ... της ..., ποσού 42.900,00, διάρκειας από 1/7/2021 έως 30/6/2022 και γ) ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΡΓΩΝ ..., ποσού 395.004,48 ευρώ, διάρκειας από 1/7/2021 έως 1/7/2022. Ο προκείμενος ισχυρισμός προβάλλεται βάσιμα, διότι στον φάκελο τεχνικής προσφοράς της ... δεν έχουν συμπεριληφθεί βεβαιώσεις για την απόδειξη της επικαλούμενης παραπάνω εμπειρίας.

**37.** Με τον **τρίτο ισχυρισμό του έκτου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η επικαλούμενη από την ... εμπειρία από την εκτέλεση της σύμβασης ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ προς τη ..., οικονομικού αντικειμένου 1.200.000,00 ευρώ και διάρκειας από 1/6/2021 έως 31/5/2023 δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, διότι έχει εκτελεστεί

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

μόνο το 50% του συμβατικού αντικειμένου. Ο προκείμενος ισχυρισμός είναι βάσιμος, διότι, σύμφωνα με την δήλωση της ίδιας της ... στην τεχνική προσφορά της, η επίμαχη σύμβαση είχε εκτελεστεί κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς σε ποσοστό 50%, με αποτέλεσμα να μην πληρούται η απαίτηση της Διακήρυξης το ποσοστό ολοκλήρωσης των υπό εκτέλεση συμβάσεων να είναι τουλάχιστον ίσο με 60%. Επομένως, ούτε η σύμβαση αυτή μπορεί να ληφθεί υπόψη για τη στοιχειοθέτηση της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας της ..., κατ' αποδοχή του οικείου ισχυρισμού της προσφεύγουσας.

**38.** Τέλος, με τον **τέταρτο ισχυρισμό του έκτου λόγου**, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, εξαιρουμένων των προαναφερθεισών συμβάσεων που δεν πληρούν τους όρους της σύμβασης, προκειμένου να ληφθούν υπόψη για τη στοιχειοθέτηση του κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, η ... δεν πληροί το κριτήριο αυτό, διότι το συνολικό οικονομικό αντικείμενο των εναπομεινασών συμβάσεων είναι μικρότερο των 4.000.000,00 ευρώ. Ο ισχυρισμός αυτός προβάλλεται βάσιμα, διότι οι συμβάσεις, για τις οποίες προσκομίζονται προσηκόντως οι βεβαιώσεις των αντισυμβαλλόμενων της ... έχουν αθροιστικά, σύμφωνα με τον υποβληθέντα από την ... πίνακα εμπειρίας, οικονομικό αντικείμενο ποσού 1.662.620,00 ευρώ. Πρόκειται, ειδικότερα, για: α) τη σύμβαση ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ/ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΤΗΣ ... με τη ... ποσού 44.400,00 ευρώ, β) τη σύμβαση παροχής ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ με την ... ποσού, κατά δήλωση της ..., 1.500.366,00 ευρώ, γ) τη σύμβαση ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ OUTSOURCING με τη ... ποσού, κατά δήλωση της ..., 59.917,00 ευρώ και δ) τη σύμβαση ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ (OUTSOURCING) με την ... ποσού, κατά δήλωση της ..., 57.937,00 ευρώ. Όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το άθροισμα του οικονομικού αντικειμένου των παραπάνω συμβάσεων, τις οποίες επικαλείται παραδεκτά η ... προσκομίζοντας με τον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς σχετικές βεβαιώσεις, υπολείπεται του απαιτούμενου από τη σύμβαση ποσού των 4.000.000,00 ευρώ. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά ανωτέρω, η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι ο οικονομικός φορέας δεν επικαλείται παραδεκτά την εμπειρία του από συναφείς συμβάσεις

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

αποδεικνύοντας με βεβαιώσεις σύμφωνες με τους όρους της Διακήρυξης την εκτέλεσή τους. Κατά συνέπεια, ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

**39.** Με τον **έβδομο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτή, διότι δεν πληροί τις απαιτήσεις της Διακήρυξης σχετικά με τη διατιθέμενη ομάδα έργου.

**40.** Ειδικότερα, με τον **πρώτο ισχυρισμό του έβδομου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής προβάλλεται ότι η ... δεν έχει προσδιορίσει στην τεχνική προσφορά της την ανάθεση ρόλων στα μέλη της ομάδας έργου ανά τομέα και περιοχή, συμπεριλαμβάνοντας αντίστοιχους πίνακες.

**41.** Στο άρθρο 2.4.3.3.B' της Διακήρυξης προβλέπονται σχετικά με το περιεχόμενο του υποφακέλου τεχνικής προσφοράς τα εξής «Ομάδα Έργου. Τα απαιτούμενα στοιχεία από τα οποία θα προκύπτει ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις της παραγράφου 6 (Ομάδα Έργου) του Παραρτήματος 1 της παρούσας και συγκεκριμένα: - Λεπτομερή προσέγγιση, οργάνωση διοίκηση και λειτουργία της προτεινόμενης Ομάδας Έργου. – Ανάλυση των ρόλων που θα αναλάβουν τα μέλη της Ομάδας Έργου και ειδικότερα τα Στελέχη που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του Παραρτήματος 1. – Βιογραφικά Σημειώματα των μελών της Ομάδας Έργου που καθορίζονται στην παράγραφο 4.1 του Παραρτήματος 1, σύμφωνα με το σχετικό Υπόδειγμα του Παραρτήματος 1. Περαιτέρω, το άρθρο 4 του Παραρτήματος 1 της Διακήρυξης ορίζει τα εξής: 4.1. Ο Προσφέρων θα πρέπει να διαθέτει Ομάδα Έργου ικανή και αξιόπιστη, σε όρους απαιτούμενης εξειδίκευσης, επαγγελματικών προσόντων και εμπειρίας, προκειμένου να φέρει σε πέρας επιτυχώς τις απαιτήσεις της σύμβασης. Συγκεκριμένα, απαιτείται κατ' ελάχιστον επί ποινή αποκλεισμού να διαθέτει Ομάδα Έργου η οποία θα διαθέτει: - Έναν (1) Γενικό Συντονιστή Έργου, ο οποίος θα κατέχει Πανεπιστημιακό Δίπλωμα Σπουδών και θα έχει τουλάχιστον τριετή επαγγελματική εμπειρία σε θέσεις Γενικού Συντονιστή Έργου σε συμβάσεις διοικητικής ή/και τεχνικής υποστήριξης σε εταιρείες, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ. Οι ανωτέρω συμβάσεις θα πρέπει να έχουν σωρευτικά συμβατική αξία τουλάχιστον ίση με 1.000.000 ευρώ. – Τρία (3) τουλάχιστον στελέχη που θα στελεχώσουν την Ομάδα Έργου που θα έχουν τουλάχιστον τριετή επαγγελματική εμπειρία σε συμβάσεις διοικητικής ή/και τεχνικής υποστήριξης σε εταιρείες, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ. Για τα ανωτέρω τέσσερα

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

*(4) στελέχη της ομάδας έργου, η απόδειξη της εμπειρίας αποδεικνύεται με την υποβολή των βιογραφικών σημειωμάτων, συνοδευόμενων από Υπεύθυνη Δήλωση του στελέχους για την ακρίβεια των αναγραφόμενων σε αυτά. ... 4.4. Ο Προσφέρων στην προσφορά του θα πρέπει να αναλύσει την οργανωτική δομή της ομάδας έργου και να περιγράψει τους ρόλους των μελών αυτής, ανά Τομέα και Περιοχή, όπως αυτά αναλύθηκαν στην ανωτέρω Παράγραφο 3. Επισημαίνεται ότι στην προσφορά θα συμπεριλαμβάνονται πίνακες στους οποίους θα αναφέρονται διακριτά τα στελέχη της ομάδας έργου που θα παράσχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες ανά αντικείμενο και Περιοχή. 4.5. Προσφορές που δεν θα πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 4.1 σχετικά με τα απαιτούμενα τυπικά και επαγγελματικά προσόντα των στελεχών της ομάδας έργου θα απορρίπτονται».*

**42.** Από τον συνδυασμό των προπαρατεθέντων όρων της Διακήρυξης προκύπτει ότι το απαιτούμενο περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς ορίζεται στο άρθρο 2.4.3.3.Β' της Διακήρυξης, στο οποίο δεν γίνεται αναφορά στην ανάθεση ρόλων ανά τομέα και περιοχή. Περαιτέρω, από τις διατάξεις του άρθρου 4 του Παραρτήματος 1 της Διακήρυξης προκύπτει ότι απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού η αναφορά των στοιχείων της παραγράφου 4.1., όπως ρητά προβλέπεται στην παράγραφο 4.5. Εξ αντιδιαστολής, τυχόν πλημμέλειες ως προς τα λοιπά στοιχεία, τα οποία δεν απαιτούνται ρητά επί ποινή αποκλεισμού, δεν επιφέρουν αποκλεισμό της προσφοράς των διαγωνιζόμενων.

**43.** Στην προκείμενη περίπτωση, η ... στην Ενότητα 8 της τεχνικής προσφοράς της (σελ. 28 επ.) αναπτύσσει το σχήμα διοίκησης της ομάδας έργου, προσδιορίζοντας τους ρόλους και τα καθήκοντα καθενός από τα στελέχη της. Δεδομένου δε ότι, όπως προαναφέρθηκε, η αναφορά στην κατανομή τους ανά τομέα και περιοχή δεν απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού, η έλλειψη του στοιχείου αυτού δεν καθιστά την προσφορά της απορριπτέα. Σε περίπτωση δε που ο αναθέτων φορέας επιθυμούσε διευκρινίσεις σχετικά, μπορούσε να τις αναζητήσει με τη διαδικασία του άρθρου 2.1.3.2 της Διακήρυξης (310 ν. 4412/2016). Κατά συνέπεια, ο προκείμενος ισχυρισμός της προδικαστικής προσφυγής είναι απορριπτέος.

**44.** Με τον **δεύτερο ισχυρισμό του έβδομου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

απορριπτέα, διότι, κατά παράβαση της απαίτησης του άρθρου 4.3. του Παραρτήματος Ι να διαθέτουν τα στελέχη της Ομάδας Έργου ευχέρεια στη χρήση MS OFFICE και INTERNET, αυτό δεν αναφέρεται στα βιογραφικά σημειώματα των στελεχών ..., ..., ... και .... Ο προκείμενος ισχυρισμός είναι απορριπτέος, διότι η Διακήρυξη δεν απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού την αναφορά των γνώσεων πληροφορικής στα βιογραφικά σημειώματα. Όπως βάσιμα υποστηρίζει ο αναθέτων φορέας, ελλείψει άλλης ρητής πρόβλεψης της Διακήρυξης, η ευχέρεια των στελεχών στη χρήση του MS OFFICE και του INTERNET μπορούσε να συναχθεί από την εν γένει επαγγελματική τους εμπειρία και με τον τρόπο αυτό διαπιστώθηκε από τα αρμόδια όργανα του διαγωνισμού. Δεδομένου δε και ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί επί της ουσίας την κατοχή του προσόντος αυτού από τα προαναφερθέντα στελέχη της ομάδας έργου της ..., ο προκείμενος ισχυρισμός είναι απορριπτέος.

**45.** Με τον **τρίτο ισχυρισμό του έβδομου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι «*το υποβληθέν έγγραφο "Έντυπο 4. Πίνακας Προσωπικού", με ημερομηνία 11.10.2022, αναφορικά με το μέλος της ομάδας έργου κ. ... σημειώνεται ως "Ημερομηνία Πρόσληψης Αναγγελίας ΟΑΕΔ" η "11.07.2022". Δεδομένου ότι η προσφορά υποβλήθηκε από την "02.06.2022, αποδεικνύεται ότι κατά το χρόνο εκείνο δεν είχε ως υπάλληλο τον ... και ως εκ τούτου δεν πληρούσε την απαίτηση της διακήρυξης. Τα όσα δε αναφέρονται στο σχετικό βιογραφικό σημείωμα στην τεχνική προσφορά της "..." έρχονται σε αντίθεση με τη σχετική καταχώριση του εγγράφου "Έντυπο 4. Πίνακας Προσωπικού", με ημερομηνία 11.10.2022. Δεδομένου δε ότι δεν τηρήθηκαν οι λοιπές σχετικές προβλέψεις της διακήρυξης, αποδεικνύεται ότι η εταιρεία "..." δεν πληροί τις απαιτήσεις της διακήρυξης*». Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος ως αόριστος, διότι η προσφεύγουσα δεν αποδίδει συγκεκριμένη πλημμέλεια στην προσφορά της ... προσδιορίζοντας ποιος όρος της Διακήρυξης παραβιάζεται ή ποια απαίτηση δεν πληρούται λόγω της επικαλούμενης από αυτή διάστασης μεταξύ του βιογραφικού σημειώματος του ... και του πίνακα προσωπικού.

**46.** Με τον **τέταρτο ισχυρισμό του έβδομου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, κατά παράβαση του άρθρου 4.6. του Παραρτήματος 1 της Διακήρυξης, η ... δεν υπέβαλε υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας των μελών της ομάδας έργου που είναι υπάλληλοι της ίδιας και

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

υπάλληλοι της υπεργολάβου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι οι υπεύθυνες αυτές δηλώσεις, οι οποίες – κατά τους ισχυρισμούς της – απαιτούνταν επί ποινή αποκλεισμού από τη Διακήρυξη, υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα στις 7/11/2022, κατόπιν πρόσκλησης του αναθέτοντα φορέα.

**47.** Το άρθρο 2.4.3.3.B' της Διακήρυξης προσδιορίζει το περιεχόμενο του φακέλου τεχνικής προσφοράς απαιτώντας, σε σχέση με τη διατιθέμενη ομάδα έργου, να υποβάλουν οι οικονομικοί φορείς *«Τα απαιτούμενα στοιχεία από τα οποία θα προκύπτει ότι καλύπτονται οι απαιτήσεις της παραγράφου 6 (Ομάδα Έργου) του Παραρτήματος 1 της παρούσας και συγκεκριμένα: - Λεπτομερή προσέγγιση, οργάνωση διοίκηση και λειτουργία της προτεινόμενης Ομάδας Έργου. – Ανάλυση των ρόλων που θα αναλάβουν τα μέλη της Ομάδας Έργου και ειδικότερα τα Στελέχη που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του Παραρτήματος 1. – Βιογραφικά Σημειώματα των μελών της Ομάδας Έργου που καθορίζονται στην παράγραφο 4.1. του Παραρτήματος 1, σύμφωνα με το σχετικό Υπόδειγμα του Παραρτήματος 5. Υπεύθυνη δήλωση για τη διάθεση των μελών της Ομάδας Έργου. Οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό θα πρέπει να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για τη διάθεση των μελών της Ομάδας Έργου με το ακόλουθο περιεχόμενο: 'Δεσμευόμαστε ότι θα εκτελέσουμε το αντικείμενο της διαδικασίας ανάθεσης διαθέτοντας του απαιτούμενους πόρους (Ομάδα Έργου) για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στην ... (...) του ..., σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στους όρους της παρούσας διακήρυξης και για το συνολικό χρονικό διάστημα της διάρκειας ισχύος της σύμβασης που θα συνομολογηθεί'. Η υπεύθυνη δήλωση συμπληρώνεται σύμφωνα με το σχετικό Υπόδειγμα του Παραρτήματος 5. Οποιαδήποτε, κατά την κρίση του διαγωνιζόμενου, επιπλέον τεχνικά στοιχεία».*

**48.** Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του Παραρτήματος 1 – Αναλυτική Περιγραφή Αντικειμένου της Σύμβασης καθορίζονται οι απαιτήσεις της Διακήρυξης για την διατιθέμενη ομάδα έργου. Στην προαναφερθείσα διάταξη της παραγράφου 4.5 ορίζεται ότι προσφορές που δεν θα πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 4.1. θα απορρίπτονται, ενώ στην παράγραφο 4.6 του ανωτέρω άρθρου αναφέρεται ότι *«στις περιπτώσεις όπου ως μέλη της ομάδας έργου δηλώνονται εξωτερικοί συνεργάτες, θα πρέπει να υποβληθούν σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας».*

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

**49.** Στην προκείμενη περίπτωση, η ... δήλωσε με την τεχνική προσφορά της (βλ. Ενότητα 8.2, σελ. 30 επ. αρχείου «texnikh-prosfora») ότι η ομάδα έργου της απαρτίζεται κατ' αρχάς από τους υπαλλήλους της ίδιας της διαγωνιζόμενης ... και ..., για τους οποίους δεν υπήρχε σε καμία περίπτωση υποχρέωση υποβολής υπεύθυνης δήλωσης συνεργασίας, αφού η σχετική υποχρέωση αφορά μόνο τυχόν εξωτερικούς συνεργάτες, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη της Διακήρυξης. Επομένως, εκ περισσού προσκομίστηκαν στις 7/11/2022 από την ... υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας των προαναφερθέντων υπαλλήλων.

**50.** Επιπρόσθετα, στη διατιθέμενη ομάδα έργου της ... συμμετέχουν, σύμφωνα με την τεχνική προσφορά της, οι ... και ... με την ιδιότητά τους ως υπάλληλοι της υπεργολάβου .... Επομένως, τα δύο αυτά στελέχη δεν αποτελούν εξωτερικούς συνεργάτες της ..., ώστε να απαιτείται, σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση της παραγράφου 4.6. του Παραρτήματος 1 της Διακήρυξης, υποβολή υπεύθυνων δηλώσεων συνεργασίας, αλλά υπαλλήλους του οικονομικού φορέα, ο οποίος, σύμφωνα με το ΕΕΕΣ και την τεχνική προσφορά της ..., θα αναλάβει υπεργολαβικά τμήμα της σύμβασης. Δεδομένου, λοιπόν, ότι οι επίμαχες υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας δεν απαιτούνταν επί ποινή αποκλεισμού από την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 4.6 της Διακήρυξης, ο αναθέτων φορέας εκ περισσού κάλεσε στις 27/10/2022 την ... να τις προσκομίσει, σύμφωνα με το άρθρο 2.1.3.2 της Διακήρυξης, και αντιστοίχως εκ περισσού προσκομίστηκαν από τον οικονομικό φορέα στις 7/11/2022. Κατά συνέπεια, ο προκείμενος ισχυρισμός της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

**51.** Με τον **πέμπτο ισχυρισμό του έβδομου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η ... μη νόμιμα στηρίζεται στις ικανότητες τρίτου για την πλήρωση του κριτηρίου ανάθεσης, πράγμα που δεν προβλέπεται από τη Διακήρυξη. Ο προκείμενος λόγος είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, διότι, σύμφωνα με το άρθρο 307 ν. 4412/2016, στήριξη στις ικανότητες τρίτου νοείται για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, ήτοι των ελάχιστων απαιτούμενων προσόντων για την παραδεκτή συμμετοχή των οικονομικών φορέων στον διαγωνισμό. Το κριτήριο ανάθεσης, ήτοι στην προκειμένη περίπτωση η συμφερότερη προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής αφορά στον εντοπισμό της βέλτιστης μεταξύ των

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

υποβληθεισών προσφορών. Τα δε κριτήρια βαθμολόγησης, ήτοι οι βαθμολογούμενες παράμετροι βάσει των οποίων εξάγεται ο βαθμός κάθε τεχνικής προσφοράς, αφορούν στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς των οικονομικών φορέων.

**52.** Στην προκείμενη περίπτωση μεταξύ των κριτηρίων βαθμολόγησης (και όχι επιλογής, ούτε ανάθεσης) είναι και το κριτήριο Κ3, με το οποίο αξιολογείται η «Εμπειρία και ικανότητα του Γενικού Συντονιστή του έργου και εμπειρία, ικανότητα και οργάνωση της ομάδας που θα στελεχώσει την Ομάδα Έργου». Επομένως, τα προσόντα της ομάδας έργου δεν αποτελούν κριτήριο επιλογής, σύμφωνα με την προκείμενη Διακήρυξη, αλλά κριτήριο βαθμολόγησης της τεχνικής προσφοράς των διαγωνιζόμενων για την οποία δεν νοείται στήριξη στις ικανότητες τρίτου και, για τον λόγο αυτό, δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη στη Διακήρυξη. Κατά συνέπεια, ο πέμπτος και τελευταίος ισχυρισμός του έβδομου λόγου της προδικαστικής προσφυγής είναι απορριπτέος.

**54.** Με τον **όγδοο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι δεν υποβλήθηκαν δημοσιευμένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης των ετών 2018, 2019, 2020, άλλως, δεν αποδεικνύεται ότι τα σχετικά έγγραφα που υποβλήθηκαν αποτελούν τους δημοσιευμένους ισολογισμούς και τα δημοσιευμένα αποτελέσματα χρήσης, διότι λείπει το σχετικό έγγραφο καταχώρισης του γενικού εμπορικού μητρώου (ΓΕΜΗ). Περαιτέρω τα σχετικά έγγραφα δεν φέρουν επικύρωση και δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση περί ακρίβειας του περιεχομένου αυτών.

**56.** Όπως προαναφέρθηκε (βλ. σκέψη 26), το άρθρο 2.2.4.2. της Διακήρυξης ορίζει τα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τον τρόπο απόδειξής τους απαιτώντας μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τελευταίας τριετίας ίσο με το 80% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ή αντίστοιχο ετήσιο κύκλο εργασιών για το 2020 αποδεικνυόμενο από τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις. Εξάλλου, το προπαρατεθέν άρθρο 2.4.2.3.4 της Διακήρυξης (βλ. σκέψη 22) απαιτεί την υποβολή των ιδιωτικών εγγράφων, όπως είναι οι οικονομικές καταστάσεις, είτε σε νόμιμα επικυρωμένα αντίγραφα, κατά τις διατάξεις του ν. 4250/2014, είτε σε απλή φωτοτυπία συνοδευόμενη από υπεύθυνη δήλωση περί της ακριβείας τους.

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

57. Στην προκείμενη περίπτωση, η ... υπέβαλε με τον φάκελο τεχνικής προσφοράς το «Παράρτημα 02», στο οποίο περιέχονται ψηφιοποιημένες οι οικονομικές καταστάσεις ετών 2018, 2019 και 2020, όπως έχουν καταρτιστεί και υπογραφεί από τα αρμόδια όργανα της εταιρείας και τους ορκωτούς λογιστές. Το παραπάνω αρχείο φέρει ψηφιακή υπογραφή του εκπροσώπου της .... Όμως, η τεθείσα στο παραπάνω αρχείο ηλεκτρονική υπογραφή του εκπροσώπου της διαγωνιζόμενης δεν τις καθιστά πρωτότυπα έγγραφα, αφού το πρόσωπο αυτό δεν είναι ο συντάκτης τους. Συνεπώς, εφόσον οι επίμαχες οικονομικές καταστάσεις υποβλήθηκαν σε απλά αντίγραφα, απαιτείτο, σύμφωνα με τον προπαρατεθέντα όρο της Διακήρυξης, να συνοδεύονται από τη σχετική υπεύθυνη δήλωση περί της ακριβείας του περιεχομένου τους, πράγμα που δεν συνέβη στην προκείμενη περίπτωση, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.2.3.4 της Διακήρυξης. Ωστόσο, δοθέντος ότι η πλημμέλεια αυτή αφορά στα συγκεκριμένα αποδεικτικά μέσα, δηλαδή στις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες είναι εκ του νόμου δημοσιευτές [βλ. άρθρο 148 ν. 4548/2018 (“Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών”), Α’104], και των οποίων είναι ευχερής η αναζήτηση στα στοιχεία δημοσιότητας του ΓΕΜΗ, η υποβολή αυτών σε απλό ανεπικύρωτο αντίγραφο, χωρίς να συνοδεύονται από την υπεύθυνη δήλωση περί της ακριβείας του περιεχομένου τους, δεν καθιστά άνευ ετέρου αποκλειστέα την προσφορά της ..., αλλά είναι δυνατή η συμπλήρωση/διευκρίνιση αυτών, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 2.1.3.2 της Διακήρυξης και 310 ν. 4412/2016 (βλ. ΣΤΕ 2634/2022, σκ. 28). Κατά συνέπεια, ο προκείμενος λόγος της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, η προσβαλλόμενη να ακυρωθεί κατά το μέρος της με το οποίο έγινε δεκτή η προσφορά της ..., χωρίς αυτή να κληθεί να συμπληρώσει τα αντίγραφα των υποβληθεισών οικονομικών καταστάσεων με υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, και να αναπεμφθεί η υπόθεση στον αναθέτοντα φορέα, προκειμένου να ασκήσει την προβλεπόμενη από τα άρθρο 2.1.3.2. της Διακήρυξης και 310 ν. 4412/2016 αρμοδιότητά του.

58. Με τον **ένατο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι ο οικονομικός φορέας προσκόμισε πιστοποιητικά ISO, το πεδίο εφαρμογής των οποίων δεν είναι συναφές με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και δεν καλύπτουν την απαιτούμενη προς παροχή υπηρεσία.

## Αριθμός απόφασης: 258/2023

59. Το άρθρο 2.2.5 – Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της Διακήρυξης ορίζει ότι «Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας απαιτείται να εξασφαλίζουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και να διαθέτουν τα ακόλουθα πιστοποιητικά: - Πιστοποιητικό ISO 9001:2015 Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσιών, ή ισοδύναμο πιστοποιητικό από οργανισμούς εδρεύοντες σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εν ισχύ, από διαπιστευμένο οργανισμό. – Πιστοποιητικό ISO 27001:2013 Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (Information Security Management System), ή ισοδύναμο πιστοποιητικό από οργανισμούς εδρεύοντες σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εν ισχύ, από διαπιστευμένο οργανισμό. Για τον έλεγχο και την πιστοποίηση της παραπάνω απαιτούμενης εμπειρίας, οι προσφέροντες θα πρέπει να υποβάλουν τα ανωτέρω Πιστοποιητικά στο Φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» της προσφοράς τους. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι ανωτέρω πιστοποιήσεις θα πρέπει να καλύπτονται από ένα μέλος της ή από όλα τα μέλη της αθροιστικά».

60. Στην προκείμενη περίπτωση, η ... προσκόμισε με την τεχνική προσφορά της (αρχείο «Παράρτημα 06») πιστοποιητικά ISO 9001:2015 και 27001:2013 που καλύπτουν την επιχειρηματική της δραστηριότητα. Δοθέντος ότι στους προπαρατεθέντες όρους της δεν γίνεται εξειδικευμένη αναφορά στο είδος του πεδίου εφαρμογής των απαιτούμενων πιστοποιητικών, ούτε προβλέπεται ο προσδιορισμός του πιστοποιούμενου πεδίου εφαρμογής με ρητή αναφορά στα αντικείμενα της υπό ανάθεση σύμβασης, προς πλήρωση του όρου αυτού της Διακήρυξης απαιτείτο, αλλά και αρκούσε, η υποβολή των οικείων πιστοποιητικών (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 274/2020, σκ. 10). Κατά συνέπεια, ο ένατος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

61. Με τον **δέκατο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι οι βεβαιώσεις φορέων σχετικά με την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων έργων και τα πιστοποιητικά ISO έχει υποβληθεί χωρίς επικύρωση και χωρίς την υποβολή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης περί βεβαίωσης της ακρίβειας αυτών. Ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής είναι βάσιμος, διότι, όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο του διαγωνισμού τα προαναφερθέντα

ιδιωτικά έγγραφα υποβλήθηκαν από την ... σε ενιαία αρχεία ως απλά αντίγραφα. Ενόψει, όμως, όσων έγιναν δεκτά ανωτέρω (βλ. σκέψεις 22-24), η υποβολή των επίμαχων ιδιωτικών εγγράφων με τον τρόπο αυτό, ήτοι χωρίς νόμιμη επικύρωση και χωρίς τη συνυποβολή υπεύθυνης δήλωσης για την ακρίβειά τους, παραβιάζει το άρθρο 2.4.2.3.4 της Διακήρυξης και καθιστά την προσφορά της ... απορριπτέα, κατ' αποδοχή του προκειμένου λόγου της προδικαστικής προσφυγής.

**62.** Με τον **ενδέκατο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι δεν πληροί τις απαιτήσεις της Διακήρυξης σχετικά με τη διατιθέμενη ομάδα έργου. Ειδικότερα, με τον **πρώτο ισχυρισμό του ενδέκατου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι στην τεχνική προσφορά της ... δεν αναφέρονται οι ρόλοι της ομάδας έργου ανά τομέα και περιοχή. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά παραπάνω (βλ. σκέψεις 39 – 40), η έλλειψη αυτής της πληροφορίας δεν καθιστά απορριπτέα την τεχνική προσφορά της ..., διότι δεν απαιτείται ρητά επί ποινή αποκλεισμού, απορριπτομένου του προκειμένου ισχυρισμού της προσφεύγουσας.

**63.** Με τον **δεύτερο ισχυρισμό του ενδέκατου λόγου** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι δεν υπέβαλε υπεύθυνες δηλώσεις συνεργασίας των στελεχών της ομάδας έργου που είναι υπάλληλοί της. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά παραπάνω (βλ. σκέψεις 45 – 48), ο προκειμένος ισχυρισμός είναι απορριπτέος, διότι δεν βρίσκει έρεισμα στη Διακήρυξη, η οποία απαιτεί την υποβολή υπεύθυνων δηλώσεων συνεργασίας μόνο για τα στελέχη της ομάδας έργου που είναι εξωτερικοί συνεργάτες. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει ότι η ... προτίθεται να απασχολήσει εξωτερικούς συνεργάτες, αλλά μόνο υπαλλήλους της, στην ομάδα έργου, ο προκειμένος ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί.

**64.** Με τον **δωδέκατο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι τα στελέχη της ομάδας έργου ..., ... και ... δεν διαθέτουν την απαιτούμενη από τη Διακήρυξη εμπειρία. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από τα βιογραφικά σημειώματα των παραπάνω στελεχών αποδεικνύεται ότι η εμπειρία τους συνίσταται «στην εσωτερική εργασία προς τον εργοδότη αυτών και σε παροχή

## **Αριθμός απόφασης: 258/2023**

*υπηρεσιών προς τρίτο φορέα, λήπτη της υπηρεσίας από τον εργοδότη τους».* Ο προκείμενος λόγος της προδικαστικής προσφυγής είναι πρωτίστως απορριπτέος ως αόριστος, διότι η προσφεύγουσα δεν προσδιορίζει πώς διαφοροποιείται το αντικείμενο της εμπειρίας των στελεχών της ομάδας έργου της ... από την απαιτούμενη από το άρθρο 4.1. του Παραρτήματος 1 της Διακήρυξης «*εμπειρία σε συμβάσεις διοικητικής ή/και τεχνικής υποστήριξης*». Σε κάθε περίπτωση, ο προκείμενος λόγος είναι απορριπτέος, διότι στα βιογραφικά σημειώματα των προαναφερθέντων στελεχών αναφέρεται ότι έχουν απασχοληθεί στον Τομέα Outsourcing της εταιρείας και, ειδικότερα, στα έργα που επικαλείται η ... για τη στοιχειοθέτηση της εμπειρίας της στο αντικείμενο της σύμβασης. Με αυτό το δεδομένο σε συνδυασμό με το ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την απασχόληση των στελεχών για την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών και τη συνάφεια του αντικειμένου των συμβάσεων με αυτό της υπό ανάθεση σύμβασης, ο προκείμενος λόγος πρέπει να απορριφθεί και ως αβάσιμος.

**65.** Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να οριστεί η επιστροφή του καταβληθέντος από την προσφεύγουσα παραβόλου.

### **Για τους λόγους αυτούς**

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη και αναπέμπει στον αναθέτοντα φορέα, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 26 Ιανουαρίου 2023 και εκδόθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ – ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**